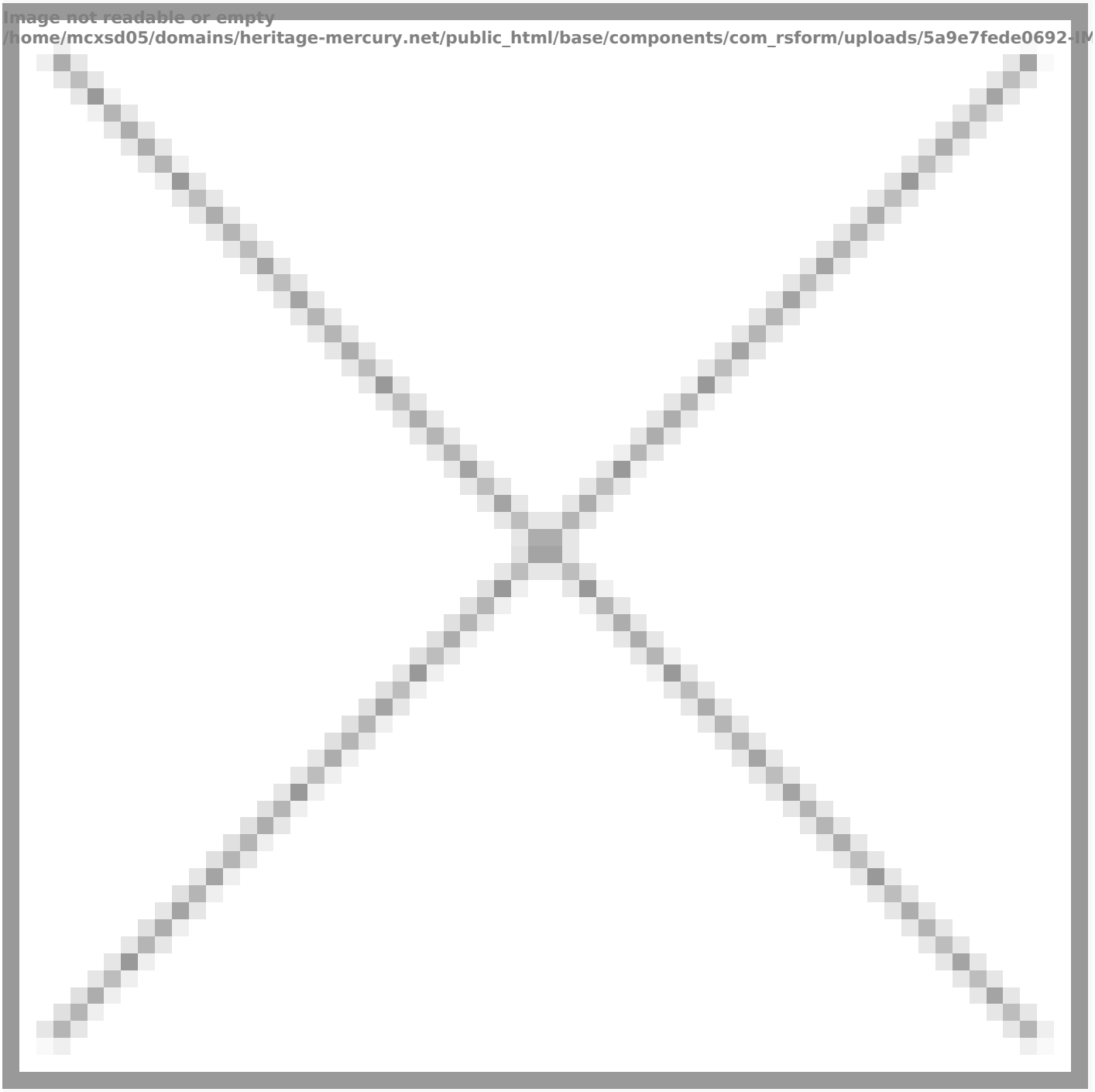
Ime predmeta 1	KARBIDOVKE (ZBIRKA) 2
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.195.Idrija
Upravljavec	Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, Bazoviška 2, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Republika Slovenija
ID številka / EŠD	/
Klasifikacija dediščine	Rudnik, Vsakdanje življenje

OPIS

Kratek opis	Karbidovke, uporabljene v idrijskem rudniku, so drugače oblikovane kot acetilenske svetilke, ki so bile v uporabi v drugih rudnikih. V zbirko so zajete 4 karbidovke. Prvotno oštevilčenje na njih je zabrisano – številka na karbidovki se je namreč ujemala z rudarjevo matično številko na kontrolni plošči (smrtna ura) pred vhodom v jamo. Karbidovke so sestavljene iz dveh delov. V spodnjem je nameščen karbid (10 ur gorenja z enkratnim polnjenjem 17 dag karbida), njegovo nalaganje omogoča vijak na dnu karbidovke. V zgornjem delu je voda. Dotok vode uravnava regulator. Gorilnik (»brener«), sestavljen iz dveh delov, pri večini manjka. Pri strani imajo ročaj, na vrhu pa kljukasto obešalo (kavelj). Značilen je tudi odsevnik svetlobe.

Mere	Dolžina 16 cm, premer 9 cm.
Materiali	Jeklo
Datacija	Prva polovica 20. stoletja
Avtor / Proizvajalec	Podatek o proizvajalcu ni znan.

Slikovne priloge



Prvotna raba	Za delovanje karbidovke, je bil ključen optimalen dotok vode. Ta je iz zgornjega dela karbidovke regulirano kapljala na karbid (v spodnjem delu). Karbid namreč ob stiku z vodo tvori plin za razsvetljavo – acetilen. Te svetilke so dajale 3-4 krat več svetlobe kot oljenke, obenem pa so bile tudi cenovno ugodnejše. Po letu 1913, so se rudarji s karbidovko odpravljali na in iz dela v jami, ter si z njo svetili pri samem odkopu rude. Karbidovke, ki so dajale veliko boljšo svetlobo, so imeli tudi za zasebno uporabo – pri raznih opravilih, klekljanju in druženju ob večerih. Veljala je tudi za dobrega pokazatelja plinov v jami, saj je ugasnila, ko je bila koncentracije plina prevelika. Ročaj je omogočal visenje za pasom. Kavelj pa je služil za obešanje na tram ali v skalno razpoko. V 60. letih 20. stoletja so pri delu v jami pričeli uporabljati akumulatorske svetilke. Karbidovke pa so rudarji po večini prodali v idrijske okoliške vasi, kjer so jih uporabljali vse do elektrifikacije (70. leta 20. stoletja).
Sedanja raba	Karbidovke (skupaj 4) se ohranjajo, varujejo in prezentirajo, kot pomembna dediščina rudarjenja v Idriji z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. So del rudarske zbirke CUDHg. Obiskovalci si jih lahko ogledajo v okviru stalne muzejske postavitve Antonijevega rova. Karbidovke so del predstavitve, ki predstavlja celostno zgodbo o rudarjenja v rudniku živega srebra Idrija in s tem povezanim procesom dela.
Prvotna lokacija	Rudnik živega srebra Idrija (delovna oprema rudarja); lamparna Frančiškov jašek
Sedanja lokacija	Turistični rudnik Antonijev rov, Kosovelova 3, 5280 Idrija.

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina opravljenih	

posegov	Karbidovke so v celoti ohranjene z vsemi originalnimi deli. Varovanje v prostoru je urjeno.
Sedanje stanje	dobro
Potrebni ukrepi	Redno obdobno vzdrževanje.

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga CUDHg.
Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
Izpolnjeval je	Miha Kosmač
Datum objave	6. 3. 2018
Datum urejanja	Never